

2015. szeptember 10., csütörtök

P8_TA(2015)0315

Angola

Az Európai Parlament 2015. szeptember 10-i állásfoglalása Angoláról (2015/2839(RSP))

(2017/C 316/21)

Az Európai Parlament,

- tekintettel Angoláról szóló korábbi állásfoglalásaira,
  - tekintettel az ENSZ emberi jogi főbiztosa szóvivőjének Angoláról szóló, 2015. május 12-i nyilatkozatára,
  - tekintettel az Angola és az Európai Unió közötti első miniszteri találkozó után 2014. október 17-én kiadott közös nyilatkozatra,
  - tekintettel a 2012. július 23-i „Angola–EU közös előrelépés” című dokumentumra,
  - tekintettel az emberi jogi jogvédőkről, valamint a véleménynyilvánítás szabadságáról szóló uniós iránymutatásokra;
  - tekintettel az uniós iránymutatások tizedik évfordulója alkalmából született, 2014. júniusi tanácsi következtetésekre,
  - tekintettel az EUSZ 21. cikkére és az emberi jogokra vonatkozó uniós stratégiai keretre, melyben az EU kötelezettséget vállal arra, hogy „a jövőben is teljes erővel ki fog állni azok mellett, akik a szabadságnak, a demokráciának és az emberi jogoknak a világ bármely részén érvényt kívánnak szerezni”;
  - tekintettel a 2000 júniusában aláírt cotonoui partnerségi megállapodásra,
  - tekintettel az 1948. évi Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára és az 1966. évi Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányára,
  - tekintettel az emberi jogok és a népek jogainak afrikai chartájára,
  - tekintettel eljárási szabályzata 135. cikkének (5) bekezdésére és 123. cikkének (4) bekezdésére,
- A. mivel az utóbbi hónapokban az angolai kormány fokozta a tekintélyének bármilyen vélelmezett megkérdőjelezésére irányuló fellépések eltiprását, ezzel megsértve az angolai alkotmányban foglalt emberi jogokat; mivel Angolában továbbra sem tartják tiszteletben a gyülekezési és egyesülési szabadságot, és fokozódik az aggodalom, hogy az emberi jogi aktivisták letartóztatása és az ellenük indított eljárások mögött a katonaság és a titkosszolgálatok állnak;
- B. mivel 2015. március 14-én elfogatóparancs nélkül letartóztatták José Marcos Mavungo emberi jogi aktivistát, 2015. augusztus 28-án pedig António Nito ügyész 12 év börtönbüntetést kért Mavungóra az angolai Cabinda tartomány bíróságától felkelés szításának vádjával annak ellenére, hogy nem mutattak be bizonyítékot bűncselekmény elkövetéséről;
- C. mivel Arão Bula Tempo ügyvédet ugyanezen a napon tartóztatták le ugyanazon tiltakozó megmozdulás megszervezésében való részvétel miatt; mivel az izgatással vádolt Arão Bula Tempót a bírósági eljárás idejére 2015. május 13-án szabadon engedték;

2015. szeptember 10., csütörtök

- D. mivel Rafael Marques újságíró és emberi jogi aktivistát 2015. május 28-án hat havi elzárásra ítélték, és az ítélet végrehajtását két évre felfüggesztették, amiért 2011-ben közzétette a „Véres gyémántok: Korrupció és emberkínzás Angolában” című könyvet, amely a Lundas régióban található gyémántmezőkön a biztonsági őrök és katonák által állítólag elkövetett több mint 100 gyilkosságot és több száz kínzási esetet részletez; mivel a Marques által az emberi jogok Lundas régióbeli megsértésével kapcsolatban benyújtott panaszokat a nyomozás során nem vizsgálták;
- E. mivel 2015. június 20. és 24. között 15 ifjúsági aktivistát tartóztattak le egy magánjellegű politikai vitával kapcsolatban; mivel ezt követően 2015. június 30-án a 15 letartóztatott aktivistával való állítólagos kapcsolata miatt letartóztatták Zenóbio Lázaro Muhondo Zumba századost;
- F. mivel e fogva tartottak mindegyikét jogellenesen és önkényesen tartóztatták le, és lázadással és az elnök és más kormánytagok ellen irányuló államcsínyre tett kísérlettel vádolták meg;
- G. mivel a 15 aktivista előzetes letartóztatásban van, hivatalosan nem emeltek ellenük vádat, és nem férnek hozzá maradéktalanul jogi tanácshoz és családtagjaik sem látogathatják őket, akik próbálnak élelmiszert vinni nekik, továbbá magánzárkában tartják őket;
- H. mivel a letartóztatott aktivisták otthonaiban házkutatási parancs nélkül végeztek a hatóságok házkutatást; mivel a jelentések szerint fizikai és pszichológiai kínzásnak, valamint halálos fenyegetéseknek vetették alá őket;
- I. mivel a hatóságok megfenyegetik a fiatal fogva tartottak édesanyjait, akik szervezkedni kezdtek, és mivel a hatalmon lévő MPLA párt megakadályozta a fogva tartottak szabadon bocsátását követelő támogatók demonstrációját; mivel a foglyok rokonai által 2015. augusztus 8-án Luandában tartott békés demonstrációt a biztonsági erők a helyszínen megtámadták, és erőszakkal levették;
- J. mivel 2015 júliusában ideiglenesen őrizetbe vettek négy emberi jogi jogvédőt és a Radio Deutsche Welle tudósítóját azzal a váddal, hogy a börtönben akartak politizálni, amikor más aktivistákat látogattak meg Luanda tartomány egyik börtönében;
- K. mivel az angolai alkotmány elismeri a békés tiltakozáshoz való jogot, az egyesülési jogot és a véleménynyilvánításhoz való jogot;
- L. mivel a beszámolók szerint 2015 áprilisában a rendőri erők Huambóban legyilkolták a Luz do Mundo vallási szekta követőit; mivel a különböző forrásokból származó adatok néhány tucattól több ezerig terjedő halálos áldozatról, továbbá rendeget lakóhelyét elhagyni kényszerült személyről számolnak be; mivel a kormánynak hónapokig nem sikerült a sürgős független vizsgálatot levezetnie, miközben hevesen tagadta a magas számokat; mivel az ombudsman jelenleg készít jelentést az eseményekről;
- M. mivel az ENSZ emberi jogi főbiztosa az incidens nemzetközi kivizsgálására szólított fel, ami arra indította a kormányt, hogy nyílt igazságügyi vizsgálatot indítson;
- N. mivel az angolai kormány a nem hivatalos településeken élő személyek – köztük a várandós és kisgyermekes nők – eltávolítása és az utcai kereskedők felszámolása érdekében Luandában és más városokban fokozta a tömeges és a kisebb volumenű erőszakos kilakoltatásokat;
- O. mivel 2015 márciusában új jogszabályt vezettek be, ami fokozott ellenőrzést tesz lehetővé a nem kormányzati szervezetek felett;
- P. mivel a civil társadalom többször leleplezte az uralkodó elit korrupciója, a természeti erőforrások ezen elit általi kimerítése és hűtlen kezelése, valamint a status quo-t fenyegető és azt leleplezőkkel szemben elkövetett emberi jogi visszaélések közötti kapcsolatot;

2015. szeptember 10., csütörtök

- Q. mivel az angolai kormány arra vonatkozó kötelezettségvállalásai ellenére, hogy fokozza a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelemre irányuló erőfeszítéseit, és tett is némi előrelépést, a Pénzügyi Akció Munkacsoport – egy 1989-ben a G7-ek kezdeményezésére létrehozott kormányközi szervezet, amely a pénzmosás elleni küzdelmet szolgáló politikák kidolgozásával foglalkozik – továbbra is stratégiai hiányosságokat állapít meg Angolának a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelmét szolgáló rendszerében;
- R. mivel független jelentések szerint az olajból származó jövedelmet, amely a kormány fő bevételi forrása, nem fenntartható fejlesztésre vagy a helyi közösségekre fordították, míg az uralkodó elit meggazdagodott;
- S. mivel Angola hatalmas ásványi és kőolajtartalékokkal rendelkezik, és a világ egyik leggyorsabban növekvő gazdasága, különösen mióta a polgárháború véget ért; mivel gazdasági növekedése kiegyensúlyozatlan, és a nemzet vagyonának többsége a népesség aránytalanul kis hányadának kezében koncentrálódik;
- T. mivel a kőolajból származó bevételek gyors visszaesését követően az országban fellépő gazdasági válság valószínűleg további társadalmi feszültségeket és kormányellenes tiltakozásokat gerjeszt;
- U. mivel 2014 októberében Angola megerősítette a politikai párbeszédre és együttműködésre tett kötelezettségvállalását az „EU–Angola közös előrelépés” dokumentumban rögzített megállapodás szerint, amely alapvető pilléreként határozta meg a jó kormányzást, a demokráciát és az emberi jogokat;
- V. mivel az EU és Angola között létrejött Cotonoui Megállapodás 8. cikke szerint a jó kormányzással és az emberi jogokkal kapcsolatos információcserére hivatalos politikai párbeszéd keretében kerül sor, legalább évente egyszer, a 2012-es „EU–Angola közös előrelépés” dokumentum keretei között;
1. mély aggodalmát fejezi ki az emberi jogok, alapvető jogok és a demokratikus tér tekintetében Angolában tapasztalható helyzet gyors romlása, valamint a biztonsági erők által elkövetett súlyos visszaélések és az igazságszolgáltatás függetlenségének hiánya miatt;
  2. felhívja az angolai hatóságokat, hogy azonnal és feltétel nélkül bocsássák szabadon az összes emberi jogi aktivistát, köztük Marcus Mavungót és a 2015 júniusában letartóztatott 15+1 aktivistát, és ejtsenek ellenük minden vádat; sürgeti továbbá minden más olyan aktivista, lelkiismereti fogoly, illetve politikai ellenfél azonnali és feltétel nélküli szabadlábra helyezését, akit önkényesen és kizárólag politikai nézeteik, újságírói munkájuk vagy békés tevékenységekben való részvételük miatt tartóztattak le és tartanak fogva;
  3. sürgeti a hatóságokat annak biztosítására, hogy a kínzás vagy a rossz bánásmód semmilyen formáját ne alkalmazzák a fogva tartottakkal szemben, és garantálják számukra a teljes körű védelmet és a hozzátartozókkal és az ügyvédekkel való kapcsolattartás lehetőségét;
  4. felhívja az angolai hatóságokat, hogy haladéktalanul vessenek véget a rendőrség és a biztonsági erők által alkalmazott önkényes letartóztatás, jogszerűtlen őrizetbe vétel és kínzás gyakorlatának; ismételten leszögezi, hogy végre kell hajtani a rendőrség és a biztonsági erők által elkövetett emberi jogi jogsértések, köztük kínzások azonnali, pártatlan és alapos vizsgálatát, és az elkövetőket bíróság elé kell állítani;
  5. mély aggodalmát fejezi ki a véleménynyilvánítás szabadsága és a sajtószabadság, a békés gyülekezés és egyesülés szabadsága korlátozására irányuló folyamatos kísérletek, valamint e szabadságok hatóságok általi növekvő megsértése miatt, és felhívja az angolai hatóságokat, hogy biztosítsák e szabadságok azonnali és feltétel nélküli védelmét; felhívja továbbá őket, hogy maradéktalanul hajtsák végre az ENSZ Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatában, az emberi jogok és a népek jogainak afrikai chartájában és az Angola által ratifikált egyéb nemzetközi és regionális emberi jogi eszközökben foglalt rendelkezéseket;
  6. kéri az EU luandai küldöttségét, hogy konkrét és látható lépéseken keresztül, ezen belül különösen a bírósági tárgyalások megfigyelése, az emberi jogi aktivistáknak, ügyvédeknek és családtagjaiknak nyújtott politikai és anyagi támogatás, valamint az emberi jogok területén az Uniónak és tagállamainak az angolai hatóságokkal a kapcsolatok minden szintjén – a legmagasabb szintet is beleértve – folytatott rendszeres párbeszéd révén teljesítse az EKSZ-nek az emberi jogi

2015. szeptember 10., csütörtök

aktivisták világszerte történő támogatására és védelmére irányuló kötelezettségvállalását; kéri továbbá a küldöttséget, hogy fokozza az angolai kormánnyal folytatott politikai párbeszédet minden politikai, kereskedelmi és fejlesztési vonatkozásban annak biztosítására, hogy a kormány a 2014. októberi, 1. EU–Angola miniszteri találkozón tett ígéreteinek megfelelően betartsa nemzeti és nemzetközi emberi jogi kötelezettségvállalásait; sürgeti, hogy ennek érdekében a küldöttség az összes megfelelő eszközt vegye igénybe, a demokrácia és az emberi jogok európai eszközét is beleértve;

7. felhívja az Uniót és a tagállamokat, hogy ismerjék el az angolai hatóságok magas szintű korrupcióját, ami komolyan veszélyezteti az emberi jogok tiszteletben tartását és a fejlődést, Angolával fenntartott minden kapcsolatukban alkalmazzák az emberi jogi megközelítés eszközkészletének elveit, és vizsgálják felül az ország 11. EFA szerinti nemzeti indikatív programjának központi szektorait;

8. sajnálja, hogy a 2007-es nemzeti felmérés és egy nagyszabású aknamentesítési cselekvési program befejezése ellenére még mindig nem lehet biztosan felmérni a gyalogsági aknák/háborús robbanóanyag-maradványok veszélyének mértékét; sürgeti az Uniót, hogy kövesse nyomon, ellenőrizze és értékelje a támogatások hatékony felhasználását, és gondoskodjon arról, hogy az előirányzott költségvetést hatékony és célzott módon használják fel az ország megfelelő aknamentesítése érdekében;

9. sürgeti Angola igazságügyi hatóságait, hogy vívják ki függetlenségüket a politikai eszközre tettükre irányuló bármilyen törekvessel szemben, és biztosítsák a jogi eszközök által elismert jogok, például az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés vagy a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog védelmét;

10. sürgeti az angolai kormányt, hogy folytasson sürgős, átlátható és hiteles vizsgálatot a huambói mérszárlás ügyében, és nyújtson támogatást a lakóhelyüket elhagyni kényszerült túlélőknek; megismétli az ENSZ nemzetközi és független kiegészítő vizsgálatra irányuló felhívását;

11. továbbra is aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy nem került sor a nők és gyermekek elleni erőszak leküzdésére irányuló intézkedések végrehajtására; felhívja a hatóságokat, hogy erősítsék a káros hagyományos gyakorlatok, például a boszorkánysággal vádolt gyermekek stigmatizálása elleni fellépést;

12. emlékeztet az Angola által a Cotonoui Megállapodás keretében tett azon kötelezettségvállalásra, hogy tiszteletben tartja a demokráciát, a jogállamiságot és az emberi jogi alapelveket, köztük a véleménynyilvánítás szabadságát, a média szabadságát, a jó kormányzást és a politikusi tisztaságok átláthatóságát; sürgeti az angolai kormányt, hogy a Cotonoui Megállapodás 11. cikkének b) bekezdésével, 96. és 97. cikkével összhangban szerezzen érvényt e rendelkezéseknek, ennek hiányában pedig arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a Cotonoui Megállapodás 8., 9. és 96. cikke alapján indítsa meg a vonatkozó eljárást;

13. sürgeti az Uniót és a tagállamokat, hogy gondoskodjanak valamennyi természeti erőforrás, köztük a kőolaj kereskedelmének átláthatóságáról, és különösen maradéktalanul hajtásák végre és kövessék nyomon az országonkénti jelentéstételre vonatkozó hatályos jogszabályokat; felszólítja az angolai hatóságokat és a külföldi vállalatokat, hogy járuljanak hozzá a nyersanyag-kitermelő ágazat feletti kormányzati ellenőrzés megerősítéséhez azáltal, hogy végrehajtják a nyersanyag-kitermelő iparágak átláthatóságára irányuló kezdeményezést, és hogy vizsgálják felül a kimberley-i folyamat végrehajtását; felhívja továbbá az angolai kormányt, hogy nyújtson be tervet a Nyílt Kormányzati Együttműködéshez való csatlakozásra, és ezt követően határozzon meg konkrét tervet a korrupció elleni küzdelem, az átláthatóság növelése és a nyilvános elszámoltathatóság érdekében;

14. bátorítja az EU és az USA közötti együttműködést és koordinációt a Dodd–Frank törvény 1504. szakaszának végrehajtása tekintetében;

15. felhívja a tagállamok közigazgatását és felügyeleti hatóságait, hogy fokozzák éberségüket a pénzmosás elleni európai jogszabályok betartásával, ezen belül a kellő gondosságra vonatkozó normatív elvekkel és a megfelelő kockázatelemzéssel kapcsolatban, különösen az Angolából származó politikai közszereplők részvétele esetén;

16. üdvözli, hogy az angolai kormány elismerte a földkiszajátítások esetén nyújtott kompenzációval kapcsolatos problémákat, és üdvözli azokat a médiabeszámolókat, amelyek azt sugallják, hogy javulnak az elosztási és kompenzációs mechanizmusok; bátorítja a kormányt, hogy folytassa ez irányú erőfeszítéseit;

2015. szeptember 10., csütörtök

17. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, az Afrikai Uniónak, az Emberi Jogok és a Népek Jogai Afrikai Bizottságának, a Dél-afrikai Fejlesztési Közösség térségébe tartozó országok kormányainak, Angola elnökének és parlamentjének, az USA kormányának, az ENSZ főtitkárának, az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának és az AKCS–EU Közös Parlamenti Közgyűlésnek.
